

VERBOND VAN NEDERLANDSE WERK-GEMEENSCHAPPEN WERE DI, Vlaams-nationalistische, radicaal-rechtse vereniging, opgericht in januari 1964 als Landelijke Vereniging van Vlaams-nationale ouders en opvoeders door een groep mensen rond het Antwerpse vendel Willem van Oranje (een onderdeel van het **Verbond van Blauwvoetvendels**), onder het voorzitterschap van **Karel Delahaye**.

Alhoewel het Verbond zich vooral na 1964 in verschillende Vlaamse steden en zelfs in Nederland uitbouwde, telde het nooit meer dan enkele honderden leden. Na de opheffing van de **Vlaamse Militanten Orde** nam het ledenaantal licht toe (toetreding van onder meer **Bob Maes** en **Luc Vermeulen**). Er kwam een terugval toen op het einde van de jaren 1960 nogal wat jongeren de vereniging verlieten vanwege de voelbare verrechtsing van de organisatie. Tijdens de jaren 1970 (tot de oprichting van het **Vlaams Blok-vb** in 1978) werd de organisatie geleid door **Karel Dillen** (voorzitter), **Roeland Raes** (vice-voorzitter), **Bert van Boghout** (secretaris), **Vermeulen** en **Karel Lacroix**. Zij werden bijge-

staan door een raad waarin onder anderen Jef Vercauteren, Staf de Lie, Francis van den Eynde, Kris Naudts, Marleen Vandommelen en Maes zetelden. Het officiële orgaan van Were Di was sinds oktober 1968 (het daarvoor onafhankelijke blad) *Dietsland Europa*. Vanaf september 1973 werd als supplement van dit tijdschrift ook het kleine en meer eenvoudige blad *Rebel* verspreid, waarvan Paul van Caeneghem de hoofdredacteur was. Daarnaast publiceerde de vereniging diverse brochures.

Were Di nam deel aan talloze Vlaams-nationalistische acties en manifestaties, onder meer de acties rond de Voerense kwestie en de Schaarbeekse lokettenkwestie, acties voor amnestie, tegen het Egmontpact. In 1973 organiseerde Were Di de Vlaams-nationalistische landdag in Schepdaal.

In 1973 ontstond een eerste intern conflict toen Van Caeneghem de beweging verliet omwille van zijn linkse oriëntering. In 1975 kwam het vervolgens tot een breuk tussen de (meestal katholieke) integralisten enerzijds (zoals bijvoorbeeld Van Boghout), die pleitten voor een strikte toepassing van morele waarden in het eigen persoonlijke leven en een andere factie die louter aandacht wilde besteden aan de politieke component. Het gevolg van dit conflict was dat Dillen de organisatie verliet en als voorzitter opgevolgd werd door Raes. In 1976 ten slotte verliet Vermeulen Were Di om de actiegroep Voorpost te stichten. Na de Egmontverkiezingen stap-

WERE DI EIST AMNESTIE

ZONDAG 21 DECEMBER 1975

VOETTOCHT

**MERKSEM
BREENDONK**

in samenwerking met de Vlaams-Nationale Raad

Vertrek : Sportpaleis Merksem te 10 uur

Werkdagen : Telefoon 030 / 92 21 53

WERE DI is een v.w.o. - Deel van de Vlaamse Beweging

Were Di was in de jaren 1970 een van de drijvende verenigingen achter de organisatie van traditionele en rechts-radical Vlaams-nationalisten in oppositie tegen de VU. (ADV.N)

ten veel Were Di-leden naar de **Vlaams-Nationale Partij** (VNP) over. Daarna ijverde Were Di voor een fusie tussen de VNP en de **Vlaamse Volkspartij** (VVP). Uit deze concentratiebeweging ontstond bij de parlementsverkiezingen van 1978 het VB.

In 1981 werd **Jos Vinks** de nieuwe hoofdredacteur van *Dietsland Europa*. Were Di concentreerde zich op de ideologische theorievorming en kan beschouwd worden als een soort denktank van de rechts-radicalen Vlaams-nationalisten. De organisatie had talrijke contacten met Vlaams-nationalistische groeperingen (zoals het **Katholiek Vlaams Hoogstudentenverbond**, de **Vlaams-Nationale Debatclub**, de **Vlaamse Culturele Producties** en het **Sint-Maartensfonds**). Vanuit Were Di ontstonden ook verschillende andere groeperingen zoals **Grenslaan**, **Bormskringen** en **Vereniging van Vlaams-Nationale Auteurs** (gesticht door Vinks). Het ideeëngoed van Were Di (zoals verkondigd in het november 1971-nummer van *Dietsland Europa* over actueel nationalisme, en de brochure *Onze Grondslagen*) was op de eerste plaats gestoeld op de **Groot-Nederlandse** gedachte, die een staatkundige vereniging inhield van iedereen die etnisch tot het Nederlandse volk behoorde. Vanuit deze opvatting was Were Di voorstander van een hertekening van de Europese kaart op basis van het etnische nationalisme. Op socio-economisch vlak kunnen haar ideeën (bijvoorbeeld bij monde van Dillen) eveneens conservatief-revolutionair met een solidaristische inslag genoemd worden. De praktische uitwerking van deze ideeën trachtte Were Di te stimuleren door het onderhouden van diverse buitenlandse contacten met gelijkgezinden. In 1968 richtte Were Di een Nederlandse afdeling op, waarvan de meeste leden later zouden overgaan naar de in 1971 gestichte Nederlandse Volksunie van Willem Etema. Het waren echter vooral de relaties opgebouwd met andere landen waardoor Were Di opviel in Vlaanderen. Sinds 1969 was de vereniging lid van de *Union fédéraliste des Communautés ethniques européennes* en onderhield ze contacten met nationalistische bewegingen van de Ieren, Bretoenen, Friezen, Sudeten en (extreem-rechtse) bewegingen in Italië en Duitsland. Ze steunde ook de apartheidspolitiek van de blanke minderheid in **Zuid-Afrika**.

LITERATUUR: K. Naudts, 'Were Di: Nederlands-Strijdend Vlaams-Europees - Sociaal revolutionair', in *Storm*, jg. 12, nr. 4 (1972), p. 104-106, 111; - B. van Boghout, 'Politiek Lexicon: Were Di', in *Politieke Dokumentatie*, 1973, p. 51-52; - E. Verhoeven, 'L'extrême-droite en Belgique. II. L'extrême-droite au sein du nationalisme flamand', in *Courrier hebdomadaire du CRISP*, nr. 675-676 (7 mars 1975); - P. Verlinden, 'Morfologie van de Vlaams-nationale uiterst-rechtse groeperingen in België', in *Res Publica*, nr. 2-3 (1981), p. 373-407; - H. Gijsels, *Het Vlaams Blok*, 1992; - B. van Boghout, *Geschiedenis van Were Di. Dietsland-Europa*, 1995.

ILLUSTRATIE(S), zie: Bert van Boghout, Jet Jorssen.

NICO WOUTERS